

Dues-centes vint-i-set sardanes resten orfes

CALDES DE MALAVELLA (De la nostra Redacció). — El món sardanístic es vestí de negre ahir a les set de la matinada perquè el mestre Francesc Mas i Ros, el creador de sardanes per excel·lència, abandonà la vida a Caldes de Malavella, el seu poble natal, on vivia amb la seva nora, els seus quatre néts i, a estones, amb el seu fill. Mig any enrera, quan es va entrevistar amb en Jordi Soler per a la revista Presència, el mestre Mas Ros es considerava en bon estat de salut. «A mi m'ha passat que amb les coses de la feina i la salut no he tingut cap mena de problema. Veritat? Puc assegurar que he estat una persona afortunada, perquè ara jo em considero capaç de dur la mateixa activitat de l'any passat, ja que les mans encara m'escriuen, les tinc bé, funciono». Malauradament, les mans del mestre ja no podran tornar a compondre. Els seus amics asseguruen que «des que va morir la seva filla ja no va ser el mateix, el seu aspecte va canviar, empitjorant ràpidament».

Francesc Mas i Ros, el gran mestre sardanístic, autor de més de dues-centes sardanes originals, serà enterrat avui a les cinc de la tarda, després de morir ahir per causes que no han estat fetes públiques. El mestre, de vuitanta-quatre anys, ha deixat un buit irrecuperable en el camp de la composició. La creació sardanística de Mas Ros no es va interrompre des del 1942, quan va compondre la primera sardana: «Cançó de la Marta». Francesc Mas sentia una gran vocació i devoció per les sardanes, que componia pensant en «la gent que ha treballat i treballa per la sardana». Amb la seva mort, el mestre ja no hi és, però, com deia ell mateix, «les sardanes quedaran i es tocaran igual».

NO TÉ SUBSTITUT

Diffícilment el món sardanístic podrà trobar un substitut que pugui omplir el buit que ha deixat el mestre Mas i Ros. Ell era conscient del lloc que ocupava en aquest terreny. «I sap que em diuen?» —deia a Jordi Soler «que no troben el meu substitut. No hi ha ningú que pugui i tingui una certa popularitat amb les sardanes, algú que segueixi les pautes d'aquests quatre que hem estat populars. Jo me n'aniré i les sardanes quedaran i es tocaran igual».

La sardana, de dol per la mort del mestre Mas i Ros

Serà enterrat avui, a les cinc de la tarda

Nombrosos trofeus vetllen el cos sense vida del mestre Francesc Mas i Ros.

El mestre Francesc Mas i Ros ha viscut 84 anys i en aquest període ha rebut innumerable homenatges. Les agrupacions sardanistes de tot Catalunya li van regalar plaques, copes, ceràmiques, escultures, trofeus, diplomes, àlbums fotogràfics, olis i aquarel·les. Sense anar més lluny, l'Ajuntament de Caldes de Malavella li va dedicar, fa uns anys, un museu, un monument i un carrer que porta el seu nom. El mestre correspongué als homenatges amb la dedicació de sardanes. «Jo les dedico a la gent que ha treballat i treballa per la sardana. Jo tinc una pila de compromisos de sardanes com d'encàrrec, diguem, de lligades a sardanistes, que són els que m'han donat la popularitat a tot Catalunya». Francesc Mas dedicava sardanes a totes les entitats sardanístiques de Catalunya en reconeixement per la seva tasca en aquest camp. Sobretot després de la mort de la seva filla, quan ja feia temps que era vidu, es dedicà a la creació de sardanes amb dedicació particular: «Ara em vaig entretenir fent alguna sardana, com la que vaig dedicar no fa gaire als monitors de les comarques gironines, que ensenyen sis mil nens».

LA SARDANA, PURA DEVOCIÓ

Els inicis musicals els va trobar a casa mateix, ja que el seu pare tenia un negoci de manubris i pianos. Als quinze anys, Francesc Mas i Ros marxa a Barcelona per aprendre solfa i a afinar i marcar, i així fins que varen aparèixer les gramoles i es va haver acabat el negoci dels manubris. Però el mestre Ros va tenir sort. «Deu o dotze pas-dobles meus tingueren un gran èxit, perquè els repartia a totes les orquestres d'Espanya i em venien unes liquidacions de la Societat d'Autors que em permetien viure folgadamente». A pesar d'aquest èxit amb els balls, l'any 42 el mestre comença a escriure sardanes, la seva gran devoció. «Precisament vaig deixar els balls, que em donaven unes liquidacions substancioses, per sentir l'emoció d'escoltar una

sardana meua, la primera la Cançó de la Marta, que tingué un

gran èxit i m'anima a seguir endavant, i vaig anar deixant els

balls sabent que també deixava un paquet de bitllets».

Ben segur que les dues-centes vint-i-set sardanes que va escriure continuaran tocant-se mantindran viu el record d'aquest gran mestre que fou Francesc Mas i Ros.

El mestre s'inspirava a Caldes

Francesc Mas i Ros vivia i componia a Calde de Malavella, precisament al número 13 de la rambla de Recolons, davant d'un antic balneari noucentista. Des del seu despatx podia veure perfectament les restes d'aquest estrany paratge que temps enrera acollia els turistes anhelosos de recuperar la salut perduda. La inspiració de tantes i tantes notes varen néixer aquí i aquí es

van engendrar no poques sardanes que han fet vibrar i saltar milions de persones. De bon matí, el mestre iniciava la seva tasca de composició. «Jo tinc l'avançatge de fer servir un bloc, a l'habitació on dormo, quan arriba el matí i has acabat el son. En aquest precís moment et ve la idea, i l'has d'apuntar, perquè quan arribes a baix ja no te'n recordes. I el primer que faig és

això, apuntar-ho en el bloc. Després es passa a cada instrument, o sia, el flabiol, tibles, tenora, trompetes... en fi, es va seguint fins al contrabaix. I quan s'ha aconseguit la distribució d'instruments, que és la feina més difícil, però també l'èxit d'un compositor, ja està. El procés és aquest».

El compositor trobava la inspiració a la seva casa de Caldes de Malavella.

PRESENCIA

RASTRES DE BRUIXERIA A LA GARROTXA

INTERLUDI EN NEGRE Mata el seu fill a Vilanova

JHMARY

TAMBE A PLATJA D'ARO

Demà diumenge, amb l'edició de PUNT DIARI us lliuraran, també, la revista PRESENCIA.

Hi trobareu

- Un ampli reportatge sobre la bruixeria a la comarca de la Garrotxa. Maria Tura ha investigat les referències històriques i llegendàries i ens ofereix les conclusions.
- Una entrevista de Jordi Soler amb Ramon Casellas, en la qual parla del seu món: el teatre.
- El recordatori d'un home bo i treballador, com va ser en Xesco Boix, tot just ara, quan fa un any del seu traspàs.
- Les seccions habituals de Jaume Fariol, Jaume Fàbrega, Pere Madrenys, Maria Assumpció Soler, Joan Carreres, i «Punts i Comes», que aquesta setmana ha estat elaborat per Josep M. Fusté.

Tota la programació dels dos canals de TVE, de TV3 i de la televisió francesa.

PRESENCIA

RASTRES DE BRUIXERIA A LA GARROTXA

INTERLUDI EN NEGRE Mata el seu fill a Vilanova

JHMARY

TAMBE A PLATJA D'ARO